

ВІДГУК

на дисертаційну роботу Хун Женьлун
«ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ
МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА ДО ПРОСВІТНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В
ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ КНР»,
представлену до захисту на здобуття наукового ступеня доктора
філософії
в галузі знань 01 Освіта/Педагогіка
за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки

Актуальність дисертаційної роботи. Сучасні трансформаційні процеси музично-педагогічної освіти в Україні, розробка й впровадження ефективних новітніх технологій та інноваційних методик актуалізують потребу у якісній підготовці майбутніх учителів, формуванні їхньої професійної компетентності і мотивації до налагодження партнерської взаємодії між усіма учасниками освітнього процесу, можливостях позитивного впливу музичного мистецтва на особистість.

Питання професійної підготовки вчителів, які спрямовують свою увагу на долучення учасників освітнього процесу до культурних надбань людства, знайомлять їх з мистецтвом, надають можливості для активізації та реалізації творчих здібностей особистості, зумовлюють важливість вивчення ефективного досвіду формування готовності майбутніх учителів музичного мистецтва до просвітницької діяльності в закладах вищої освіти різних країн світу. Таким прикладом є Китайська Народна Республіка, де особлива увага приділяється формуванню компетентних учителів та підвищенню освітнього рівня населення, а просвітницька діяльність є невід'ємним компонентом професійної діяльності педагогів усіх закладів освіти.

Представлене для розгляду дисертаційне дослідження відповідає означеному напрямку мистецької освіти та є актуальним в аспекті формування готовності майбутніх фахівців до просвітницької діяльності в закладах вищої освіти Китайської Народної Республіки.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційне дослідження Хун Женьлун виконано відповідно до теми науково-дослідної роботи кафедри освітології та інноваційної педагогіки Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди «Наукові основи і навчально-методичний супровід педагогічного процесу в закладах освіти; історико-педагогічний, компаративний та прогностичний аспекти» (державний реєстраційний номер 0121U107474 від 22.01.2021 р.).

Сформульована **мета** дослідження полягає в теоретичному обґрунтуванні й узагальненні досвіду формування готовності майбутніх учителів музичного мистецтва до просвітницької діяльності в закладах вищої освіти КНР для

творчого використання цих напрацювань у системі підготовки майбутніх педагогів у закладах вищої освіти в Україні.

Заслуговує на увагу адаптація автором досвіду теоретиків і практиків різних сторіч з проблеми формування готовності майбутніх учителів музичного мистецтва до просвітницької діяльності в закладах вищої освіти КНР та України; перспективні напрями використання досвіду формування готовності майбутніх учителів музичного мистецтва до просвітницької діяльності в Китаї та в закладах вищої освіти України.

Наукова новизна та теоретичне значення результатів дослідження полягає в тому, що *вперше*:

- здійснено комплексне дослідження проблеми формування готовності майбутніх учителів музичного мистецтва до просвітницької діяльності в закладах вищої освіти КНР;
- охарактеризовано організацію просвітницької діяльності вчителя музичного мистецтва в КНР і Україні;
- узагальнено досвід формування готовності майбутніх учителів музичного мистецтва до просвітницької діяльності в закладах вищої освіти КНР;
- окреслено перспективні напрями використання досвіду формування готовності майбутніх учителів музичного мистецтва до просвітницької діяльності в Китаї в закладах вищої освіти України;

Уточнено основні поняття дослідження («просвіта», «просвітництво», «просвітницька діяльність», «готовність», «готовність майбутніх учителів музичного мистецтва до просвітницької діяльності»). Подальшого розвитку набула генези ідеї просвіти та просвітницької діяльності у світовій педагогічній думці.

Зазначені елементи наукової новизни є обґрунтованими результатами проведеного дослідження Хун Женьлуна та мають істотне значення для галузі знань 01 Освіта/Педагогіка за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки.

Практичне значення отриманих результатів визначається тим, що сформульовані в дисертації положення і висновки забезпечують нову інтерпретацію теоретичних ідей і практичного досвіду формування готовності майбутніх учителів музичного мистецтва до просвітницької діяльності в закладах вищої освіти КНР і України. Це сприятиме збагаченню теорії та методики професійної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва в закладах вищої освіти КНР, України та інших країн світу, попередженню труднощів в організації просвітницької діяльності, усвідомленню й аналізу перебігу складних процесів, що відбуваються в освітньому просторі в сучасних умовах, розширенню можливостей усунення наявних суперечностей у сучасній освітній практиці, визначенню шляхів удосконалення підготовки майбутніх

учителів музичного мистецтва, загалом, та формування їхньої готовності до просвітницької діяльності, зокрема.

Матеріали дослідження *стануть у нагоді при розробці* та викладанні курсів «Загальна педагогіка», «Історія педагогіки», «Андрагогіка», «Порівняльна педагогіка», «Педагогічна майстерність», «Історія зарубіжної музики», «Теоретико-методологічні основи музичної педагогіки та методологія наукових досліджень» у закладах вищої освіти, дисциплін вільного вибору для здобувачів вищої освіти різних рівнів, на курсах підвищення кваліфікації педагогічних працівників, під час укладання підручників, навчальних посібників, довідково-бібліографічних й енциклопедичних видань, написання магістерських робіт та наукових проєктів.

Результати дослідження **упроваджено** в освітній процес Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди (довідка № 01/10–570 від 10.09.2024 р.), Рівненського державного гуманітарного університету (довідка № 01-12/54 від 07.08.2024 р.).

Повнота викладення наукових положень та висновків в опублікованих працях. Основні положення дисертаційної роботи Хун Женьлун ґрунтовно висвітлено в 13 публікаціях (з них 12 – одноосібні): 4 одноосібні статті в наукових фахових виданнях України, 9 тез доповідей у збірниках матеріалів науково-практичних конференцій.

Кількість публікацій, їх обсяг та змістова якість, повнота висвітлення результатів та розкриття змісту дисертації відповідають встановленим вимогам. Оформлення дисертації відповідає вимогам, які висуває НАЗЯВО.

Характеристика основних положень роботи. У вступі обґрунтовано актуальність теми, визначено мету, завдання, об'єкт і предмет дослідження; виокремлено п'ять завдань, націлених на досягнення мети дослідження; висвітлено джерельну базу, методи дослідження; розкрито наукову новизну, теоретичне та практичне значення; представлено апробацію результатів, публікацій; окреслено особистий внесок, структуру та обсяг дисертації.

У *першому розділі* - теоретичні основи формування готовності майбутніх учителів музичного мистецтва до просвітницької роботи в закладах вищої освіти КНР, автор детально та ґрунтовно досліджує генезу ідеї просвіти і просвітницької діяльності у світовій науково-педагогічній думці; вирізняє ключові засади сучасної педагогіки, що прагне поєднати інтелектуальний розвиток із духовно-культурним зростанням людини; виокремлює просвітництво не лише як філософську ідею, а як практичну основу педагогічної діяльності.

Опрацювання наукових джерел дозволило автору дисертації уточнити суть базових понять досліджуваної проблеми, як-от: «просвіта», «просвітництво», «просвітницька діяльність», «готовність», «готовність майбутніх учителів музичного мистецтва до просвітницької діяльності».

На основі нормативної, довідникової, філософської, соціологічної та психолого-педагогічної літератури уточнено ключову дефініцію дослідження – «готовність майбутніх учителів музичного мистецтва до просвітницької діяльності».

Варто відзначити представлені у *пірозділі 1.3* дієві педагогічні принципи, що передбачають організацію просвітницької діяльності на засадах партнерства, поваги до особистості, єдності естетичного й морального виховання; врахування індивідуальних особливостей учасників освітнього процесу і забезпечення розширення їхнього світогляду; активності учасників освітнього процесу та орієнтації вчителів музичного мистецтва на побудову інтерактивної взаємодії між учасниками; варіативності змісту, форм, методів і засобів просвітницької роботи; культуровідповідності тощо.

Розробляючи структуру феномену, що досліджується, автор обґрунтовує зміст музично-просвітницької діяльності вчителя музичного мистецтва в КНР, виокремлює основні напрями, функції просвітницької діяльності, пропонує широкий спектр використання форм (креативні та інтерактивні, виставково-презентаційні та віртуально-презентаційні, соціально орієнтовані та волонтерські та інші). Акцентується увага на творчому підході, що забезпечує вільне розкриття творчих переконань особистості, її внутрішнього потенціалу.

Варто відзначити засоби музично-просвітницької діяльності, які представлені у трьох блоках, серед них художні (власне музичні твори, фольклорні тексти, традиційні інструменти, аудіо- та відеозаписи, відеоконцерти); комунікативні (слово педагога, діалог, питання, коментар, історія); технічні/цифрові (мультимедійні презентації, платформи для онлайн-трансляцій, відеолекторії).

Порівняльний аналіз українських та китайських підходів дає підстави говорити про різні, але взаємодоповнювальні моделі реалізації просвітницьких ідей. Виокремлення спільної риси між традиціями, розгляд просвітництва як морально-культурного процесу, який поєднує знання з моральним й естетичним вихованням, робить учителя носієм культури й морального прикладу як в українській, так й китайській традиціях.

Охарактеризовано організацію просвітницької діяльності вчителя музичного мистецтва в КНР і Україні: виявлено спільні та відмінні *цільові орієнтири* музично-просвітницької діяльності вчителя музичного мистецтва в обох країнах; виокремлено *напрями* просвітницької діяльності вчителя музичного мистецтва в Україні (громадсько-просвітницька, культурно-просвітницька, соціально-просвітницька діяльність) і КНР (громадсько-просвітницька діяльність, волонтерська діяльність, професійно-просвітницька діяльність, просвітництво у галузі психічного здоров'я населення, соціальна музична освіта); обґрунтовано *функції* просвітницької діяльності вчителя музичного мистецтва в Україні (емоційно-підтримувальна, культурно-

реабілітаційна) і КНР (соціально-підтримувальна (соціально-інклюзивна), комунікативно-інтеграційна).

Слід відмітити визначені форми (концертно-лекційні, креативні та інтерактивні, виставково-презентаційні та віртуально-презентаційні, музично-ігрові та театралізовані, соціально орієнтовані та волонтерські) та методи (методи художньо-коментованого подання музики, методи активного залучення аудиторії, методи міжмистецького увиразнення, методи публічної презентації та самопрезентації, методи соціальної взаємодії та волонтерської практики) просвітницької діяльності вчителя музичного мистецтва;

У другому розділі - досвід формування готовності майбутніх учителів музичного мистецтва до просвітницької діяльності в закладах вищої освіти КНР детально проаналізовано діяльність низки закладів вищої педагогічної освіти КНР.

Заслуговує на увагу обґрунтування змісту підготовки, що охоплює психолого-педагогічні, методичні, музикознавчі, виконавські знання, уміння і навички; досвід творчої діяльності; цінності, сформовані під час вивчення загальноосвітніх і професійних навчальних дисциплін, позааудиторної роботи; залучення студентів до громадсько-просвітницької діяльності.

Серед основних форм формування готовності майбутніх учителів музичного мистецтва до просвітницької діяльності у закладах вищої педагогічної освіти КНР слід відзначити: лекції, науково-практичні семінари, круглі столи, конференції, конкурси, практика, наставництво, мистецькі флешмоби, самостійна практична діяльність студентів, наукова робота здобувачів вищої освіти та ін.

Досить широко у дисертаційному дослідженні представлено комбінацію методів навчання, що застосовуються в закладах вищої освіти КНР з метою підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до просвітницької діяльності, серед яких: просвітницький сторітелінг, ігрові методи (ігри з ритмом рук, вокальні ігри, ігри з ритмом стільця, ігри з ритмом пальців, ігри з ритмом годинника тощо), методи імітації (інсценізація й ілюстрації музичних творів), порівняльне слухання двох інтерпретацій, участь у спільному музикуванні, інсценізація фрагментів музичних творів, мікроімпровізація, рефлексивне письмо тощо.

Окреслено перспективні напрями використання досвіду формування готовності майбутніх учителів музичного мистецтва до просвітницької діяльності в Китаї в закладах вищої освіти України, а саме: розширення видів практик і стажувань у процесі підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до просвітницької діяльності; використання форм та методів професійної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва з урахуванням освітнього і культурного досвіду різних країн світу, урахування

традиційних та інноваційних форм і методів здійснення просвітницької діяльності тощо.

Дисертаційне дослідження Хун Женьлуна вирізняється науковою оригінальністю, є логічним, обґрунтованим, демонструє особистий досвід та внесок у формування готовності майбутніх учителів музичного мистецтва до просвітницької діяльності в КНР.

Зауваження до змісту та оформлення дисертації. Позитивно оцінюючи здобутки Хун Женьлуна, вважаємо за необхідне висловити в дискусійному аспекті наступні положення та побажання до представленої дисертаційної роботи:

1. У дослідженні дисертантом детально розкрито теоретичні ідеї та досвід формування готовності майбутніх учителів музичного мистецтва до просвітницької діяльності в закладах вищої освіти КНР, але недостатньо висвітлено недоліки та проблеми, які існують у процесі здійснення просвітницької діяльності, і що не менш важливо – шляхи розв'язання виявлених проблем та усунення недоліків. Це може допомогти запобігти появі труднощів в організації просвітницької діяльності вчителів музичного мистецтва в майбутньому.

2. У другому розділі дисертації при характеристиці досвіду формування готовності майбутніх учителів музичного мистецтва до просвітницької діяльності в закладах вищої освіти КНР переважно розкриваються масові форми підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до просвітницької діяльності. На нашу думку, було б доцільно розкрити також групові та індивідуальні форми цієї підготовки.

3. Поряд з визначенням напрямів просвітницької діяльності і досвіду формування готовності майбутніх учителів музичного мистецтва до просвітницької діяльності в закладах вищої освіти КНР, вважаємо, що в дисертації варто було б також висвітлити, як здійснюється мотивація майбутніх учителів музичного мистецтва до провадження просвітницької діяльності.

4. Щодо п. 2.3. «Перспективні напрями використання досвіду формування готовності майбутніх учителів музичного мистецтва до просвітницької діяльності в Китаї в закладах вищої освіти України», автором виокремлено перспективні шляхи творчого використання досвіду китайських фахівців у закладах вищої освіти України. На наш погляд, доцільно було б поділити ці напрями на ідеї та досвід, які вже використовуються у практиці української вищої школи, і ті, що потребують більш поглибленого вивчення і впровадження.

Висловлені зауваження мають рекомендаційний характер і не ставлять під сумнів результати виконаного дисертаційного дослідження.

Загальний висновок. Дисертаційна робота Хун Женьлуна на тему «Формування готовності майбутніх учителів музичного мистецтва до

просвітницької діяльності в закладах вищої освіти КНР» є цілісним, самостійним і завершеним науковим дослідженням, яке виконано за актуальною темою з використанням адекватних методів наукового пошуку. Робота характеризується логічністю викладу, містить науково обґрунтовані результати, які мають наукову новизну, теоретичне й практичне значення, свідчать про особистий внесок здобувача в науку та достатньо повно оприлюднені в наукових працях здобувача. Аналіз змісту дисертаційної роботи свідчить про наукову зрілість і самостійність дослідницької думки дисертанта, достатній рівень володіння методологією дослідження. За своєю актуальністю і значущістю, новизною отриманих результатів, теоретичним і практичним значенням дисертація відповідає спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки, вимогам Наказу Міністерства освіти та науки України від 12.01.2017 р. № 40 (зі змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки України № 759 від 31.05.2019 р.), Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» від 12.01.2022 р. № 44 (зі змінами, внесеними згідно з Постановами Кабінету Міністрів України № 341 від 21.03.2022 р., № 502 від 19.05.2023 р., № 507 від 03.05.2024 р.), а її автор Хун Женьлун заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки.

Офіційний опонент:

Кандидат педагогічних наук, доцент,

доцент кафедри мистецької освіти

і візуально-музичних практик Університету

Григорія Сковороди в Переяславі

Лариса КОЖЕВНІКОВА
Засвідчую:
Нач. ВК

20.11.2025р.